

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Viestinnäkoulutus ohjelma / digitaalinen media

Timo Pakkanen

MUSIIKKIVIDEOTUOTANNON HALLINTA

Opinnäytetyö 2012

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Medianomi

TIMO, PAKKANEN

Musiikkivideotuotannon hallinta

Opinnäytetyö

29 sivua + 30 liitesivua

Työn ohjaaja

Lehtori Leena-Stiina Kilpeläinen

Toimeksiantaja

Turning Page

Lokakuu 2012

Avainsanat

musiikkivideo, leikkaus, tarina, tuotanto

Opinnäytetyössä tarkastellaan musiikkivideon tuotantoa kokonaisuutena ja sitä, miten yksittäiset tekijät vaikuttavat työn lopputulokseen ja elokuvaviihteen merkitystä.

Opinnäytetyön tekijä vastaa videon käsikirjoituksesta, kuvakäsikirjoituksesta, ohjauksesta, tuotannosta, editoinnista ja jälkikäsitteystä.

Yhtye nimeltä Turning Page julkaisi keväällä 2011 esikoisalbuminsa, ja musiikkivideo, jota tässä opinnäytetyössä tarkastellaan, julkaistiin internetissä albumin kanssa samoihin aikoihin. Opinnäytetyössä käsitellään videoproduktion esituotantoa, sen vaikutusta kuvauspäiviin ja sitä, kuinka jokainen osa-alue on merkittävä lopullisen teoksen kannalta.

Juonellinen musiikkivideo on rakenteeltaan sama kuin lyhytelokuva, ja opinnäytetyön tekijä pohtii, miksi elokuvia ja musiikkivideota katsotaan ja millä tavalla tällainen viihde vaikuttaa ihmisen psyykeen. Elokuva toimii ihmisille taukona omasta elämästä ja sen aiheuttamista ajatuksista. Se voi myös muokata ihmisen toimintaa alitajuisesti.

Tuotanto kokonaisuutena oli liian laaja yhdelle ihmiselle hallittavaksi. Työryhmän on oltava riittävän iso, jotta vastuuta voi jakaa. Toinen vaihtoehto on, että kuvauksiin varataan riittävästi aikaa. Jokaisen videon teossa olevan henkilön on ymmärrettävä roolinsa produktiossa ja hoidettava se vastuuntuntoisesti.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Digital Media

TIMO, PAKKANEN

Controlling music video production

Bachelor's Thesis

29 pages + 30 pages of appendices

Supervisor

Leena-Stiina Kilpeläinen

Commissioned by

Turning Page

March 2012

Keywords

music video, editing, story, production

This thesis examines the developing process of a music video. The author of this thesis is the director, producer, screenwriter and the editor of the music video that is in the focus of the thesis.

The objective of the thesis was to research how a small working team can manage an extensive production and what the consequences of only one person being responsible of too many responsibilities are. Another objective of the thesis was to analyse the reasons for the popularity of movies and music videos.

In this thesis, music videos are examined through every single phase of creating a story driven music video, with the exception of the perspective of the video camera operator. All the aspects of the process are analysed from the first idea to the final editing process.

The main conclusion of the thesis was that meticulous preparations and careful planning facilitate the actual working process resulting in a dependable final project due to the sensibly divided responsibilities. Another conclusion was that music videos affect the image of an artist greatly, and from the viewpoint of the viewers, they provide a momentary break from the constant requirement of being rational.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	5
2	LÄHTÖKOHDAT	6
	2.1 Turning Page	6
	2.2 Projektin alkuvaiheet	8
	2.3 Työryhmä	11
	2.4 Liikkuva kuva ja ääni viihteenä	11
3	SUUNNITTELU	13
	3.1 Käsikirjoitus	13
	3.1.1 Kirjoittamisesta yleisesti	13
	3.1.2 Tarina	14
	3.1.3 Juoni	15
	3.2 Kuvakäsikirjoitus	19
	3.3 Aikataulut	19
	3.4 Suunnitteluvaiheessa ilmenneet ongelmat	21
4	TOTEUTUS	21
	4.1 Kuvauspäivät	21
	4.2 Valaistus	23
	4.3 Leikkaus	24
5	YHTEENVETO	25
	5.1 Produktion lopputulos	25
	5.2 Elokuvaviihteen merkitys	26
	LÄHTEET	28
	LIITTEET	
	Liite 1. kuvakäsikirjoitus	
	Liite 2. aikataulut	

1 JOHDANTO

Musiikkia markkinoidaan yhä enemmän internetissä, ja varsinkin YouTube-sivuston kaltaiset maailmanlaajuisesti tunnetut videopalvelut ovat täynnä tunnettujen ja tuntemattomien yhtyeiden ja artistien musiikkivideoita. Nykyisin musiikki koetaan laajempaan viihdekokonaisuuteen kuin pelkästään vain kuuloaistilla havaittuina ääniaaltoina. Musiikkiyhtyeeseen kuuluu myös visuaalisia elementtejä. Yhtyeen jäsenien pukeutumistyyli, albumin kansitaide, musiikkivideot ja jopa autot, joilla artistit ajavat, vaikuttavat musiikin kuulijan kokemukseen kokonaisuudessaan. Musiikkivideota tehtäessä on tärkeätä ymmärtää, kuinka visuaaliset elementit yhdistyvät musiikkiin ja kuinka niitä voidaan käyttää hyväksi tietyn sanoman välittämiseen.

Opinnäytetyön käsittelykohteena on Turning Page -yhtyeen, Lady in Disguise -kappaleen musiikkivideon valmistumisprosessi. Toimin projektissa ohjaajana, käsikirjoittajana, kuvakäsikirjoittajana, tuottajana, editoijana ja jälkikäsitteilyjänä. Alkuperäinen suunnitelma ei ollut, että vastuualueeni projektissa olisi näin laaja. Projektin edetessä tehdyt valinnat ja muut seikat synnyttivät haastavan tilanteen, jossa vastuualue oli liian suuri, ja siksi huomioni kiinnittyi pääasiassa projektin johtamiseen ja siihen, että video saadaan tehtyä valmiiksi. Osa videoon suunnitelluista visuaalisista elementeistä jäi projektin aikana toteutumatta. Jotkin kohtaukset ja kuvituskuvat jäivät kuvaamatta kokonaan, ja päätimme kuvata yhtyeestä myös soittokohtauksen. Soittokohtauksien sisällyttäminen videoon helpotti huomattavasti lopullista leikkaustyötä. Musiikkivideosta tuli siis lopulta erilainen kuin alun perin suunniteltiin, mutta se toimii myös näin. Tutkin opinnäytetyössäni ryhmätyön merkitystä ja sitä, kuinka musiikkivideotuotanto on monien eri osa-alueiden summa.

Tutkin työssäni jonkin verran myös tarinoiden ja elokuvien merkitystä ihmisen elämässä. Pohdin, miksi viihdytämme itseämme elokuvilla ja tarinoilla ja mikä niissä kiehtoo. Juonellinen musiikkivideo on rakenteeltaan hyvin usein sama kuin lyhyen elokuvan rakenne ja toimii pääasiallisesti samoilla periaatteilla. Videon toteuttamisprosessin aikana opin paljon käsikirjoittamisesta ja siitä, kuinka haastavaa on kertoa jokin tarina ilman varsinaisia puhuttuja repliikkejä, käyttäen pelkästään visuaalisia kuvia. Projektin aikana myös ymmärrys esituotannon merkityksestä laajempien videotuotannoissa syventyi. Käsittelem juonellisen musiikkivideon

tuotantoa kokonaisuutena niiden vastuu-alueiden kautta, joita minulla oli tämän projektin aikana. Rajaan pois videokuvaamisen, koska se ei kuulunut vastuualueeseeni.

2 LÄHTÖKOHDAT

2.1 Turning Page

Lady in Disguise -esikoislevyn arvostelussaan Rami Turtiainen (2011) kirjoittaa näin:

Kouvolasta on tietoisuutemme iskostettu niin Peer Güntin kuin Viikatteenkin kaltaisia yhtyeitä. Sieltä on lähtöisin myös Turning Page, joka kutsuu musiikkiaan progressiiviseksi rockiksi. Yhtyeen ulkoiset tunnusmerkit lataavat musiikilliselle sisällölle aikamoisia odotuksia, kun yhtye ilmoittaa soittaneensa levyn lähes livenä sisään, pakatoi äänitteensä graafiselta ilmeeltään huoliteltuihin kansiin ja liittää saatekirjeen sijasta mukaan mediatiedotteen.

Määritelmäksi osoittautuu progressiivishöyrysteinen voimapop, joka tuntuu kantavan läpi levyn pääasiallisen muotokielen. Progressiiviset elementit ovat kevyet ja lähempänä Dream Theateria kuin King Crimsonin kaltaisia todellisia kokeilijoita. Pääosin kappaleet ovat tutunkuuloista kitararavetoisia nykyralleja.

Kitarat on tarkoituksellisesti panoroitu vastakkaisille laidoille ja levy on äänitetty analogisesti.

Livepainottunut äänitysprosessi asettaa omat haasteensa. Soitossa on havaittavissa pientä pidättyneisyyttä. Livetunnelman tavoittamisessa kun pitäisi yhtäältä pystyä soittaa tunteella ja toisaalta pitää soiton tasokin studiotyön edellyttämässä laadullisissa rajoissaan Tämä ei ole aivan helppoa, varsinkaan kun levyllä ei ole ulkopuolista tuottajaa. Tämä varovaisuus kuitenkin kompensoituu vahvasti ja vapautuneesti tulkitulla laululla. Soittotaidoissakaan ei varsinaisesti ole mitään vikaa. Tarkkuuteen onkin panostettu, mutta tällä kertaa se on karsinut soitosta rohkeutta. Jäin myös kaipailemaan tarttumapintaa sovitusta puoleen.

Turning Page osoittaa parhaimmillaan omaavansa annoksen potentiaalia. Jos nimittäin

paras viidennes määrittäisi kolmea neljäsosaa kokonaisuudesta, saattaisi se tähdistökin muuttua kirkkaammaksi. (Rami Turtiainen, 2011.)

Kuva 1. Lady in Disguise -albumin kansitaide. Suunnitellut Mikko Sinkkonen

Turning Page - yhtye on ollut toiminnassa jo yli kymmenen vuotta. Yhtye on julkaissut yhden albumin, jonka nimi on Lady in Disguise. Vuosien aikana yhtye on tullut Suomessa tunnetummaksi, varsinkin Kymenlaakson alueella. Yhtye soittaa progressiivista rockia.

Kuva 2. Turning Page vuonna 2011 yhtyeen jäsenet ovat vasemmalta oikealle: Aki (kitara), Jape (basso), Tomi (kitara, laulu), Jani (rummut), Atte (koskettimet).

Visuaaliselta näkökulmalta katsottuna Turning Page on yhtyeenä arkinen ja pelkistetty. Yhtyeen jäsenet eivät pukeudu erityisiin asuihin konserteissaan, vaan käyttävät samoja vaatteita esiintyessään kuin normaalistikin. Heillä ei siis ole valmista visuaalista teemaa, josta ammentaa ideoita musiikkivideon suunnitteluun. Toisaalta voitaisiin sanoa, että Turning pagen tyyli on juuri pitäytyminen ennalta asetuista visuaalisista raameista. Nämä seikat sekä helpottavat, että vaikeuttavat musiikkivideon suunnittelua yhtyeelle. Yhtyeen teemattomuus toisaalta poistaa rajoja musiikkivideon tyyliisuuntaa suunnitellessa, mutta samalla se myös vaikeuttaa juuri bändille sopivan musiikkivideon suunnittelemista. Tämän kaltaisessa tilanteessa videon suunnittelija voi ammentaa visuaalisuutta yhtyeen musiikista itsestään. Musiikki melkein pokkeuksetta aiheuttaa kuuntelijassa erilaisia tunnetiloja ja mielikuvia. Näitä tunteuksia hyväksi käyttäen suunnittelijan on helpompi löytää teema musiikkivideolle.

2.2 Projektin alkuvaiheet

Tilaaajan ajattelutavan ymmärtäminen on perusvaatimus onnistuneelle käsikirjoitukselle (Aaltonen 1993, 20).

Useimmiten vielä suhteellisen tuntemattomien yhtyeiden musiikkivideot syntyvät halusta tehdä musiikkivideo. Musiikkivideota ei usein tehdä siis siksi, että jollain yhtyeen jäsenellä olisi idea musiikkivideosta, jonka hän haluaa toteuttaa, vaan se koetaan olevan osa yhtyettä ja levyn markkinointia. Rockvideot ovat nykyään olennainen osa musiikkia. Kannattaa mainita, etteivät videot aina ole elokuvantekijöiden vaan etupäässä mainostoimistojen tekemiä. (Nemert-Svedlund-Rundblom 1989, 60.) Yhtyeen jäsenille musiikkivideo on usein vain promootion väline, eikä se merkitse artistille itsenäisenä teoksena niin paljon kuin esimerkiksi yksittäiset kappaleet saattavat merkitä. Jotkut ihmiset myös kokevat musiikkivideossa esiintymisen sosiaalista statusta nostattavana tekijänä ja tietynlaisena aloittelevan muusikon merkkipaaluna. Poikkeuksia totta kai löytyy, mutta tässäkin projektissa asiat tapahtuivat järjestyksessä. Yhtyeellä oli ensin tarve tehdä musiikkivideo ja sen jälkeen suunniteltiin minkälainen video voisi olla. Voidaan siis sanoa, että musiikkivideo on hyvin usein tilaustyö ja tilaustöissä suunnittelijan olisi hyvä ymmärtää mitä tilaaja haluaa ja onko asiakkaan visio ylipäättänsä toteutettavissa.

Vaarana onkin, että aloittelevat videontekijät lähtevät toteuttamaan liian vaativaa ja kunnianhimoista projektia.

Ennen kun musiikkivideon suunnittelu aloitettiin, Turning Page oli viimeistelemässä Lady in Disguise -albumiaan ja yhtyeen jäsenet olivat saaneet ajatuksen videon teosta albumin rinnalle. He olivat puhuneet tuttavapiirille aiheesta ja suunnitelma kantautuikin korvilleni yhteisen ystävämmen kautta. Tapasin osan yhtyeen jäsenistä ja keskustelimme aiheesta. Ensimmäisenä keskusteltiin siitä, minkä kappaaleen pohjalle musiikkivideo tehtäisiin. Yhtyeellä oli selvä linja siitä mitä kappaletta he haluaisivat käyttää. Se olisi albumin nimikkokappale, Lady in Disguise. Kyseinen kappale on keskitemponen ja balladinomainen, kun taas albumin muut kappaleet ovat selvästi tempoiltaan nopeampia ja tyyliltään suoraviivaisempia. Kun musiikkivideoon valitaan kappaletta, valitaan useimmiten sellainen kappale, joka kuvaa promotoitavan levyn kokonaisuutta mahdollisimman hyvin. Tässä tapauksessa ei ollut niin. Orkesterin edustajat olivat kuitenkin vahvasti sitä mieltä, että kyseinen kappale on se mistä video tehtäisiin. Roolini projektissa oli tällöin vielä epäselvä. Olin vain lupautunut mukaan videon työryhmään, ilman sen selkeämpää roolia.

Seuraavassa tapaamisessa meidän oli tarkoitus selvittää, minkälaista musiikkivideota alkaisimme toteuttaa. Tietämys kappaaleen hitaasta temmosta ja rauhallisesta tunnelmasta tuotti idean musiikkivideosta, jossa on selkeästi tarina. Asiakkaani olivat ajatelleet myös elokuvamaisen musiikkivideon sopivan kappaleeseen ja päätimme, että video olisi lyhytelokuvamainen. Sovimme uuden tapaamisen kahden päivän päähän.

Ennen sovittua tapaamista ideoin mahdollista teemaa videolle. En ollut kuullut kappaletta vielä, mutta minulla oli kappaaleen sanoitukset, joita lukea. Tulkintani mukaan kappaaleen sanoitukset kertoivat naisen petoksesta miestä kohtaan parisuhteessa ja tästä seuranneesta tuskasta. Ajatus musiikkivideosta, jossa on salaperäinen nainen, joka johdattaa miehiä tarkoituksella harhaan, alkoi kehittyä mielessäni. Aihe on klassinen ja täynnä mahdollisuuksia erilaisten jännitteiden kehittelemiseen. Kolme erilaista ideaa musiikkivideosta oli tässä vaiheessa mielessäni, joista yksi kiehtoi enemmän kuin muut. Ajatus kartanosta ja siellä tapahtuvasta tragediasta alkoi valmistua. Tarina olisi mahdollisesti jonkinlainen murhamysteeri tai kummitustarina, jossa salaperäinen naishenkilö ja yhtyeen jäsenet ovat tapahtumien

keskipisteenä. Tietty epävarmuus ideasta oli kyllä mielessäni, koska teema ei välttämättä sopisi kappaleeseen, eikä yhtyeen yleiseen tyyliin. Turning Pagen sanoitukset kertovat pääasiassa ihmissuhteista ja ideani kummituksista ja murhamysteereistä saattaisivat olla teemaltaan liian mielikuvituksellisia.

Tapasin Turning Pagen ydinjäsenet niin kuin olimme aikaisemmin sopineet. Olin valmistellut heille heidän yhtyeeseen ja kappaleeseen liittyviä kysymyksiä. Tarkoituksena oli, että pystyisin ymmärtämään bändiä paremmin ja löytämään juuri heille sopivan teeman videolle. Olin suunnitellut, että kysyn minkälaisista elokuvista he pitävät ja mitä toiveita heillä mahdollisesti on videon suhteen. Tavoitteenani oli päästä perille Turning Page -yhtyeen ajatusmaailmasta. Mistä heidän kappaleensa kertovat ja onko heidän musiikissaan mahdollisesti jokin syvempi sanoma? Nämä kysymykset mielessäni kuuntelimme Lady in Disguise -kappaleen raakaversioon yhtyeen omalla äänitysstudiolla. Kun kappale oli soinut vain muutaman sekunnin, se loi heti mieleeni salaperäisen, jopa hieman uhkaavan tunnelman. Kappale tuntui sopivan niin hyvin aikaisemmin mielessäni pyörineeseen kummitustaloteeman, että en ollut uskoa korviani. Jouduinkin heti kysymään ja varmistamaan, onko tämä varmasti se kappale josta video olisi tarkoitus tehdä. He tietenkin vastasivat, että se on ja kuuntelimme kappaleen loppuun saakka.

Tämän jälkeen minun oli alun perin tarkoitus aloittaa kysymyksien kyseleminen orkesterilta, mutta ilmoitinkin että minulla olisi mahdollisesti jo suuntaa antava idea musiikkivideolle. Esittelin ideani kummitustaloteemasta ja salaperäisestä naisesta. Yllättäen yhtyeen jäsenet pitivät ideastani todella paljon. Olimme kaikki hieman ihmeissämme mitä oikeastaan tapahtui, koska minulla oli idea valmiina jo ennen kuin olin kuullut itse kappaleen. Teimme työnjaon projektin seuraavista vaiheista ja aloitimme työn.

Kun perusidea oli päätetty roolini videon käsikirjoittajana ja ohjaajana alkoi selkiintyä. Projektissa oli heti havaittavissa kolme haastetta vaikka käsikirjoituskin oli vasta aluillaan. Tarvitsisimme kuvauspaikaksi jonkinlaisen kartanon, naisen näyttelemään salaperäistä henkilöä ja kuvausryhmän toteuttamaan video. Kuvauspaikka ja näyttelijä jäivät yhtyeen vastuulle ja kuvausryhmän löytäminen, sekä kuvauskaluston järjesteleminen ammattikorkeakoulun kautta jäivät minuun vastuulleni.

2.3 Työryhmä

Pääasialliseen työryhmään kuuluin minä ja kaksi Kymenlaakson ammattikorkeakoulun opiskelijaa: Otto Närhi ja Eetu Pesu. Heidän pääasiallinen rooli projektissa oli kuvaaminen. He suostuivat työskentelemään ilman rahallista korvausta ja he olivat korvaamaton apu. Tämän kaksikon kanssa työt edistyivät hyvin ja heidän motivaationsa oli erinomainen. Kuvauspäivät olivat pitkiä ja vaativia. Me emme myöskään tunteneet toisiamme ennalta, joten hyvä työskentely ilmapiiri ei ollut itsestään selvyys. Työskentely ilmapiiri säilyi kuitenkin hyvänä koko projektin aikana. He osallistuivat kuvauspaikoilla myös valaisuun. Ottaen huomioon heidän ja minun kokemattomuuden, koin yhteistyömme toimivan suhteellisen hyvin kuvauspaikalla. Pysyimme suunnitelmassa kohtuullisen hyvin ja kykenimme toimimaan tarpeen vaatimalla tavalla.

2.4 Liikkuva kuva ja ääni viihteenä

Musiikkivideo ei ole vain video, jossa on musiikkia. Antti-Ville Kärjän (2002) määrittelyn mukaan musiikkivideo on pääasiassa levy-yhtiöiden rahoittama televisiota varten tuotettu audiovisuaalinen elokuva, jostain ennalta määrätystä musiikkikappaleesta, jonka tarkoitus on myydä kyseisestä kappaletta ja sen kappaleen artistia. Musiikkivideo on siis pääasiassa myynninedistämistyökalu, mutta se on myös oma itsenäinen teoksensa. Elokuvat, tietokonepelit ja musiikkivideot ovat kaikki medioita joissa yhdistyy monta eri taidemuotoa. Musiikkivideoissa pääasiallisesti liikkuva kuva tukee musiikkia, kun taas perinteisessä elokuvassa usein musiikki elää nähtävien tapahtumien taustalla. Perinteiseen elokuvaan verrattuna pääpaino on siis musiikissa, eikä liikkuvassa kuvassa. Nämä seikat ovat hyvin riippuvaisia tulkinnasta ja voisi sanoa, että elokuva ja musiikkivideo on saman asian kaksi eri ilmenemismuotoa.

Elokuvat ovat olleet osa ihmisten kulttuuria yli 100 - vuotta ja ovatkin vakiinnuttanut paikkansa länsimaisessa kulttuurissa ihmisen yhtenä pääasiallisena viihdyttäjänä. Mitä on viihde? Mikä tekee elokuvan katselusta niin vaikuttavan kokemuksen? Susanne Langer (1969, 27) tulkitsee, että elokuva luo nykyhetken kokemuksen välittömyyden ja autenttisuuden tunnun: Katsoja kokee luovansa elokuvan tapahtumat itse. Elokuvan katsoja eristyytyy ulkomaailman ärsykkeiltä, on aivan paikoillaan ja päästää mielekuvituksensa vapaaksi. Tämä synnyttää osallistumisen illuusion, joka vastaa

unennäkijän perustunnelmaa. Unen tavalla ei elokuvakaan vain yksinkertaisesti ilmaise ajatusta, vaan esittää sen tuntuvina elämyksinä.

Aivan kuin elokuvankatsomiskokemuksessa olisi kyse jonkinlaisesta pakomatkasta. Ehkä katsoja haluaa paeta omaa elämäänsä. Sen aiheuttamia menneisyyden murheita ja tulevaisuuden pelkoja. Katsoja haluaisi elää hetkessä ja olla murehtimatta, mutta ei pysty katkaisemaan menneisyyden ja tulevaisuuden aiheuttamaa ajatustulvaa. Elokuva tarjoaa ihmiselle hetken, jossa oman mielen aiheuttamat pelot ja odotukset katoaa. Katsoja samaistuu elokuvan tapahtumiin, jolloin hänen oma persoonansa jättää hänet rauhaan. Freud (Freud 1972, 14) kirjoittaa aiheesta näin:

Elettäväksemme annettu elämä on meille liian raskas. Se tuo tullessaan liiaksi tuskia, pettymyksiä, ratkeamattomia pulmia, ylivoimaisia tehtäviä. kykenemme kestämiin sitä vain helpotuskeinojen turvin. Nämä apujoukot näyttävät ryhmittyvän kolmeksi pääjoukoksi: syvästi vaikuttavat harrastukset, jotka auttavat meitä väheksymään kurjuuttamme, korviketyytykset, jotka lievittävät hätäämme, ja päihteet, jotka antavat unohdusta. Jokin näistä on meille itse kullekin välttämätön.

Elokuvan katsoja tämän mukaan siis välttelee elämän aiheuttamaa stressiä. Katsoja haluaa hetkeksi unohtaa oman arkisen aherruksensa ja samaistua katsomaansa elokuvaan. Freudin mukaan elokuvissa on kyse korviketyytyyksestä. Tämä näkemys elokuvan funktiosta on rajallinen, eikä ota ihmisen kaikkia puolia huomioon. Kaikkia ihmisiä ei elämä ahdistaa. Ihmisen elämä voi olla ahdistavaa, jos antaa mielikuviansa hallita elämää. Jokaisella ihmisellä on synnynäinen kyky hallita ajatuksiaan ja oppia arvostamaan elämää sellaisenaan, mutta ihmiset helposti unohtavat tämän taidon. Aikuisuuden tuomat vastuut ja velvollisuudet täyttävät ihmisen mielen ja rentoutuminen muuttuu vaikeammaksi. Ajatukset harhailevat jatkuvasti tulevaisuudessa tai menneisyydessä, ja nykyhetken merkitys unohtuu.

3 SUUNNITTELU

3.1 Käsikirjoitus

Miten kirjoittaa kiehtova tarina musiikkivideoon, joka on myös tuotannolliselta kannalta katsottuna toteutettavissa? Jokainen on joskus keksinyt tarinoita, mutta harva niistä on kehittynyt käsikirjoitukseksi saakka.

3.1.1 Kirjoittamisesta yleisesti

Tekijän tulisi kuunnella aiheen sisäistä ääntä nöyrästi. Ennen syvällisiä pohdintoja, teoksen ydin on löydettävä ja sisäistettävä. Vasta perusteellinen perehtyminen ja rauhallisesti toteutettu ennakkotutkimus johtavat teoksen dramaturgian rakenteen oivaltamiseen. On yhdentekevää totteleeko näin syntynyt teos lopulta jotakin tunnistettavan kaavan tai mallin käskyä. Sisällöstä lähtevä luova prosessi tuottaa valinnat ja rakenne syntyy aiheen sisältä eli sen keskiöstä. (Kivi - Pirilä 2010, 27.)

Videon käsikirjoituksen tekeminen oli mielenkiintoinen ja opettavainen prosessi. Tarinallisen musiikkivideon käsikirjoituksen kirjoittaminen prosessina muistuttaa enemmän lyhytelokuvan kuin perinteisen koko illan elokuvan käsikirjoituksen kirjoittamista. Pääoletuksena on se, että musiikkikappale toimii teoksen äänimaisemana ja videokuva joko tukee kappaleen alkuperäistä sanomaa tai mahdollisesti kertoo jonkin aivan toisen tarinan. Jälkimmäinen koetaan useimmiten mielekkäämmäksi tavaksi toteuttaa musiikkivideo. Elokuviissa musiikki tukee tarinaa ja katsojan silmille heijastuvaa kuvaa, sekä mieleen painuvaa tarinaa. Musiikkivideoissa sen sijaan tarina ja kuvat tukevat kuulijan musiikkikokemusta ja siksi musiikkivideon ei tulisi koskaan viedä huomiota itse musiikista, vaan vahvistaa musiikin kuuntelun kokemusta tai muokata sitä. Gaskelin (2004, 10) mukaan musiikkivideo on mainos, mutta musiikkivideo voi myös toimia sellaisen viestin viejänä jolla ei ole tarkoitus myydä mitään. Artistilla tai yhtyeellä saattaa olla tarve kertoa omasta maailmankatsomuksestaan, ajankohtaisesta aiheesta tai jostain historiallisesta tapahtumasta. Musiikkivideo on toimiva media myös tähän tarkoitukseen.

Aaltosen (1993, 30) mukaan sadut ja myytit kuuluvat kaikille. Ne ovat osa kollektiivista tietoisuutta ja siksi ne voivat olla hyviä lähtökohtia elokuville ja

musiikkivideoille. Musiikkivideon teeman suunnitteluun on varmasti olemassa melkein yhtä paljon tapoja kuin on suunnittelijoitakin, mutta rakenteeltaan ne usein noudattavat tuttuja ennalta määrättyjä kaavoja. Käsikirjoitukseni noudattaa eepin tutkimuksen mallia. Musiikkivideon alun juonen tarkoitus on johdattaa katsojaa harhaan ja tarina näyttää kehittyvän perinteisen draaman mallin mukaan. Aaltonen (mts, 72) mukaan eepisessä tutkimuksessa pyritään selvittämään jokin konkreettinen asia tai tapahtuma. Katsoja ei kysy itseltään, miten tilanne tulee kehittymään vaan mitä on tapahtunut, miten on tultu nykyiseen tilanteeseen. Tapahtumia yritetään selvittää ja valottaa niitä eri näkökulmista. Elokuvasa voidaan tutkia henkilön elämää, rekonstruoida rikosta tai selvittää arvoitusta. Usein tällaisen teoksen kuva on kompleksinen ja erilaisia näkökulmia korostava. Draamallinen malli antaa ehjän, kokonaisen ja aukottoman todellisuuden, kun taas eepinen tutkimus korostaa kuinka todellisuus riippuu siitä, kuka sitä tarkastelee ja mistä näkökulmasta. Usein eepisessä tutkimuksessa tapahtumien kronologia rikotaan ja kerronta ei ole riippuvainen ajasta. Musiikkivideo antaa siis eri kokemuksen ensimmäisellä katselu kerralla, kuin sitä seuraavilla kerroilla.

Kaikkien ihmisten ailtajunta on kykenevä tuottamaan ideoita, mutta toisinaan ihminen asettaa itselleen ja ajattelulleen etukäteen liian suuria rajoituksia, eikä ajatus lähde irtoamaan. Ylikriittisyys estää uskomasta omiin ideoihin (Aaltonen 1993, 29). Ihmisten käsitys luovasta työstä on hyvin usein vääristynyt. Monet kokevat sen olevan asia, joka tapahtuu itsestään ja on heidän oppimiskykyjen ulkopuolella. Luovuus on oikeastaan vain sarja useita ideoita. Mitä ideat sitten ovat? Aaltonen (mp.) vastaa, että ideat ovat ratkaisuja ongelmiin. Ne ovat vanhojen asioiden uudenlaisia yhdistelmiä, näkökulman muutoksia, asioiden kääntämistä toisinpäin, assosiaatioita ja uudenlaista ajattelua. Monet hyvät ideat eivät ole monimutkaisia vaan ne ovat yksinkertaisia ja ilmeisiä. Sellaisia, jotka kuultuaan voi ihmetellä, ettei itse sitä osanut ajatella niin.

3.1.2 Tarina

Lyhytelokuva on itsenäinen elokuvateos, jonka sisältö puhuttelee katsojaa; se on vain lyhyempi, tai muoto on kokeellisempi. Onnistunut lyhytelokuva tarjoaa katsojalleen saman kuin onnistunut pitkä elokuva, se luo mailman ja vie katsojan mennessään, katsomiskokemus vain kestää vähemmän aikaa. (Hirvonen 2003, 58.)

Musiikkivideon tarina kertoo kartanossa asuvasta mielisairaasta naisesta ja miehistä joita hän tapaa siellä. Nainen murhaa jokaisen miehen yksitellen ja heidän sielunsa jäävät vaeltamaan kartanolle epätietoisena tapahtuneesta. Nainen myös pitää valokuvakirjaa uhreistaan.

Tarinoiden keksiminen on lähes aina mielenkiintoista. Kun tarinalla on valmis media tai formaatti jolla se esitetään, formaatin tuotannolliset seikat saattavat vaikuttaa sen lopulliseen muotoon paljon. Pienen budjetin musiikkivideoon harvoin kehitetään tarinaa, joka on tuotannollisesti vaativa. Tuotannolliset tekijät usein pakottavat käsikirjoittajan tuottamaan tarinan joka on helppo toteuttaa. Kuvauspaikkoina toimivat usein paikat jossa voi viettää paljon aikaa ilmaiseksi ja näyttelijöinä usein toimivat ne, jotka suostuvat näyttelemään kulukorvauksilla. Wierin (2011) mukaan ideoita lyhyeen tarinaan ei kannata syntyä helpointen intuitiivisesti ja tutuista asioista. Yksinkertainen ja tuttu aihe toimii, jos se on kerrottu mielenkiintoisesti.

3.1.3 Juoni

Juoni on materiaalia, joka on järjestetty kokonaisen ja vakuuttavan taiteellisen ilmaisun aikaansaamiseksi. Voidaan ajatella, että se soveltuu mihin tahansa taidemuotoon. (Nikkinen-Rosenvall-Vacklin 2007, 70.) Juoni on tapa jolla tarina kerrotaan. Se määrittää mitä tarinan tapahtumista kerrotaan ja kenen näkökulmasta niitä tarkastellaan.

Video alkaa kohtauksella, jossa Turning Page -yhtye kokonaisuudessaan saapuu autolla kartanolle. Miehet astuvat autosta ulos ja kävelevät kartanoon sisään. Tarinan naishenkilö näkyy peilissä heijastuksena ja miehet eivät huomaa häntä. Miehet eivät kommunikoi keskenään. Videon alussa katsojalle luodaan kuva jossa miehet ovat yhdessä päättäneet tulla kartanolle ja ovat samassa ajassa ja tilassa keskenään. Tämä on katsojan tarkoituksenmukaista harhaanjohtamista. He ovat olleet kyllä samassa tilassa, mutta eri aikaan. Miehet ovat todellisuudessa jo kuolleita ja videossa näytetään heidän kummittelevia sielujaan.

Kuva 3. Kartanolle saapuminen kummitusten näkökulmasta. Ei aikaan sidottu.

Videon tapahtumia myös osittain seurataan kummitusten näkökulmasta. Sielut ja kummitukset mielletään useissa kulttuureissa ajattomiksi olennoiksi ja usein myös sellaisiksi, että ne eivät ymmärrä olevansa jo kuolleita. Kummitustarinoihin kuuluu myös että traagisesti kuolleen ihmisen sielu jää vaeltamaan paikkaan, jossa hän on kuollut. Suuri osa kohtauksista nähdään yhtyeen laulajan näyttelemän hahmon kautta, joka on kummitus mutta ei vielä tiedä että hän on kummitus. Tästä johtuen hän pystyy näkemään kartanon muut kummitukset ja hän luulee heidän olevan samassa ajassa ja paikassa hänen kanssaan. Hän siis elää uudestaan tapahtumia, jotka johtivat hänen kuolemaan, mutta on jo yksi kartanon kummituksista. Hän ei ymmärrä vielä missä tilassa on ja hän liikkuu elävien ja kuolleiden maailman välillä. Mies on tullut tapaamaan naista ja hänellä on aikomus antaa ruusu kiintymyksen osoituksena. Mies on jo kuollut, joten hän ei pysty näkemään naista.

Video ei kerro yksityiskohtaisesti mikä johti tarinan keskeisimmän henkilön kuolemaan. Vain se kerrotaan, että kuolema tapahtui kartanolla ja ilmeisesti siellä asuva nainen murhasi keskushenkilön. Kertomuksessa esiintyvän naisen murhanhimo tulee ilmi videossa esiintyvien muiden miesten kohtaloiden kautta. Jokainen heistä on myös mennyt tapaamaan kartanolla asuvaa naista ja kohdannut siellä kuolemansa. He ovat samassa tilanteessa, kuin videon keskushenkilö. Heidänkin sielunsa ovat jääneet kartanolle elämään kuolemaansa edeltäviä tapahtumia. Tämä ei ole aivan ilmiselvää, mutta video antaa katsojalle vihjeitä siitä, mitä heille on tapahtunut. Videon alkupuolella näytettävissä kohtauksissa kuvataan mitä miehet ovat olleet tekemässä

juuri ennen kuolemaansa ja nämä tapahtumat määrittävät sen mitä kokemuksia he elävät uudestaan kuolemanjälkeisessä elämässä. Yksi miehistä soittaa kitaraa, koska nainen surmasi hänet kesken soittamisen. Toinen miehistä hakkaa puita koska nainen keskeytti hänen elämänsä, kun hän oli lämmittämässä takkaa. Kolmas miehistä tapettiin kesken pianon soiton ja siksi hänen haamunsa on jäänyt kartanolle soittamaan pianoa. Neljäs sai surmansa naisen myrkyttämällä viinillä ja siksi hän juo kartanon aulassa viiniä.

Miesten kummittelevat sielut pystyvät myös näkemään kartanon naisen, mutta kommunikaatiota ei ole koska miehet ovat vain sieluja, eivätkä he pysty vaikuttamaan enää elävien maailman asioihin.

Kuva 4. Kartanolle saapuminen aikaan sidottuna elävien näkökulmasta.

Viimeinen kohtaus saattaa olla lopullinen kiteytys, esimerkiksi rakastavaisten suudelma, tai sitten kamera saattaa yksnkertaisesti vetäytyä taakse- ja/tai ylöspäin ikään kuin katsoja vetäytyisi tarinamaailmasta (Bacon, 115).

Videon lopussa näytetään uudelleen kohtaus, jossa saavutaan kartanolle autolla, mutta tällä kertaa kuvissa näkyy vain yhtyeen laulaja eli tarinan keskeinen mieshenkilö. Kyseessä on videon sulkeuma. Henry Bacon (Bacon 2000, 115.) kirjoittaa, että Aristotelisen ihanteen mukaan tarinassa on hyvä olla vahva sulkeuma. Tarina ikään kuin huipentuu ja saavuttaa uuden tasapainotilan oman sisäisen logiikkansa ansiosta. Kohtaus on kuvattu elossa olevien ihmisten näkökulmasta ja on sidonnainen aikaan.

Se näyttää mitä todellisuudessa tapahtui. Videon alussa näytettävät kohtaukset eivät ole sidonnaisia aikaan. Keskeisen mieshenkilön kädessä nähdään monissa kohtauksissa ruusu. Ruusun tarkoitus on toimia katsojalle vihjeenä siitä, katsotaanko tapahtumia elävien vai kuolleiden näkökulmasta. Kun ruusu on kuihtunut, ollaan kuolleiden maailmassa ja kun ruusu on tuore, ollaan elävien maailmassa. Videossa esiintyy myös salaperäisen naishenkilön kokoama valokuva-albumi, jossa on kuvia hänen uhreistaan. Valokuvakirjan tarkoitus on osoittaa naisen murhien suunnitelmallisuus ja korostaa kartanon tapahtumien olevan eri ajoissa tapahtuneita. Se myös sitoo tapahtuman henkilöt ryhmäksi ja koska kyseisen ryhmän nimi on Turning Page, on sopivaa, että kyseiset henkilöt yhdistyvät valokuva-albumin sivuilla joita käännetään.

Tarina itsessään on minusta toimiva, mutta monimutkaisuudessaan haastava toteuttaa musiikkivideona. Katsojalle ei välttämättä tule selväksi, että miehet ovat kummituksia. Videossa on yksi kohtaus, jossa miehet kävelevät rappusia ylöspäin ja katoavat. Tämän kohtauksen tarkoitus on selvittää katsojalle että he ovat kummituksia, mutta kohtaus vaatii katsojalta tarkkaavaisuutta.

Kuva 5. Kohtaus jossa selviää, että miehet ovat vain kummituksia.

Musiikkivideo on hyvin lyhyt formaatti kertoa moniulotteisempi tarina ja usein on uhkana, että tarina on liian itsestäänselvä. Katsojan ei tarvitse tehdä kovinkaan paljon ajatustyötä selvittääkseen mistä on kysymys ja tulkinnalle ei jää tilaa. Teoksesta tulee siis helposti kliseinen ja katselukokemuksesta tylsä. Kun aikataulut ovat tiukat ja

resurssit rajalliset on turvallisempaa ja myös mielenkiintoisempaa tehdä musiikkivideon käsikirjoitus, jonka tarina ei avaudu ensimmäisellä katselukerralla vaan se toimii myös kysymysten herättäjänä. Kuka videossa oleva nainen loppujen lopuksi oli? Miksi yhtyeen laulaja tulee kartanolle uudestaan, mutta tällä kertaa yksinään? Kun katsoja katsoo videon toista kertaa ensimmäisen katselukerran aiheuttamat kysymykset mielessään, on kokemus erilainen ja tarinasta saattaa huomata aivan uusia puolia. Toisaalta kuvien täytyy toimia hyvin myös musiikkikappaleen kuvittajana, eikä viedä liikaa huomiota musiikinkuuntelukokemuksesta. Musiikkivideo ei saisi jättää itse musiikkikappaletta varjoonsa, vaan sen olisi hyvä tuoda jotain lisää musiikinkuuntelukokemukseen. Kuvauspäivien aikana videon käsikirjoitus muuttui. Päätimme kuvata videon tarinan rinnalle soittokohtauksia.

3.2 Kuvakäsikirjoitus

Montaasi on elävien äänien ja kuvien sommittelua aikaulottuvuuteen siten, että tekijän aikomukset välittyvät katsojalle mahdollisimman hyvin ja tuo ajassa etenevä kuva-äänikokonaisuus tarjoaa tarjoaa mahdollisuuden mieltää teoksen sanoman (Pirilä - Peltomaa - Kivi 1983, 11). Aikaisemmat kokemukseni videoiden tuottamisesta ei ulotu kokonaisen lyhytelokuvamaisen musiikkivideon kuvakäsikirjoituksen tekemiseen. Kuvakäsikirjoitus oli videon tuotannossa osa-alue, johon olisi pitänyt panostaa enemmän. Alkuperäisiin suunnitelmiini kuului kohtausten harjoittelu ennen kuvauspäiviä. Tarkoitus oli kehittää ja tarkentaa suunnittelemani kohtauksia. Harjoitusten puuttumisesta johtuen tämä oli mahdotonta ja kuvakäsikirjoituksen kehittäminen ei jatkunut niin pitkälle kuin olisin toivonut. Kirjoitin jokaisen kohtauksen ylös ja työryhmän kanssa teimme päätöksen, että kuvakäsikirjoitus on riittävän kattava. Alkuperäisistä suunnitelmista poiketen joudun ohjaamaan näyttelijöitä erittäin paljon myös kuvauspaikalla ja tähän meni ylimääräistä aikaa.

3.3 Aikataulut

Juonellisen musiikkivideon kuvausten aikataulutusta vaatii suunnitelmallisuutta ja arviointikykyä. Työskentelen yleisesti hyvinkin intuitiivisesti ja minulla ei ole ollut aikaisempaa kokemusta usean kuvauspäivän aikataulutuksesta. Tehtävä oli siis haasteellinen. Moni osa-alue videon tuotannossa jäi loppujen lopuksi kokonaan minun vastuulle, myös aikataulujen laatiminen. Juonellisia kohtauksia olisi voinut kuvata puolestani useammankin päivän, mutta videon budjetti ja yhtyeen jäsenten

henkilökohtaiset kiireet tekivät sen mahdottomaksi. Kohtaukset olisi siis saatava kuvattua kahden päivän sisällä. Videoon tarvittiin sekä päivällä, että yöllä kuvattuja kohtauksia kartanon sisältä ja ympäristöstä. Laatimani aikataulu ja kuvakäsikirjoitus olivat aivojeni, lisäksi tärkeimmät työkalut. Kohtausten kuvausjärjestys oli suunniteltava niin, että kuvauskaluston siirtäminen jäisi mahdollisimman vähäiseksi, mutta samalla oli otettava huomioon vuorokausirytmä. Päivällä kuvattavat ulkokohtaukset kuvattiin heti ensimmäisen kuvauspäivän alkupuolella. Kuvauksia jatkettiin niin pitkään kuin auringonvaloa riitti. Tämän jälkeen siirryttiin kartanon sisään kuvaamaan sisäkohtauksia. Kuvaukset etenivät suunnitelmien mukaan ja saimme kuvattua melkein kaikki kohtaukset, jotka oli tarkoituskin.

Seuraavan päivän alku meni samalla kaavalla kuin ensimmäisen, eli päivällä kuvattavat ulkokohtaukset olivat ensimmäisenä vuorossa ja sen jälkeen sisällä kuvattavat päiväkohtaukset. Toinen kuvauspäivä kuitenkin aloitettiin yhtyeen toiveesta tuntia myöhemmin, mutta tästäkin huolimatta osa yhtyeen jäsenistä myöhästyi vielä tunnilla. Toinen kuvauspäivä alkoi siis kaksi tuntia myöhemmin kuin olin suunnitellut. Alkoi tulla pimeää, kun oli aika kuvata päivällä tapahtuvia sisäkohtauksia. Jouduimme valaisemaan huoneita tavalla, joka muistuttaisi luonnollista auringonvaloa ja tähän meni myös ylimääräistä aikaa.

Kuva 6. Kohtaus jossa keinovalot imitoivat ikkunoista tulevaa auringonvaloa.

Toisen päivän aikana kaksi yhtyeen jäsenistä yllättäen ilmoitti, että he eivät voi olla kuvauspaikalla koko päivää. Kuvausjärjestys jouduttiin muuttamaan ja tämä myös sotki aikataulua.

Pääasialliset syyt aikataulun pettämiseen oli harjoitusten puute, kokemattomuus aikataulujen laatimisesta ja yhtyeen jäsenten myöhästelyt. On myös vaikeaa arvioida miten väsymys vaikuttaa työtehoon. Toisen päivän loppuvaiheella kaikki työryhmän jäsenet alkoivat olla hyvin väsyneitä. Kaksi kuudentoista tunnin kuvauspäivää olivat raskaita ja videon yksityiskohtiin keskittyminen alkoi olla mahdotonta. Siitä huolimatta työskentelyilmapiiri työryhmän sisällä oli positiivinen ja pystyimme tekemään työmme.

3.4 Suunnitteluvaiheessa ilmenneet ongelmat

Tämän musiikkivideon käsikirjoitus on ensimmäinen jonka olen toteuttanut. Luotin kyllä tarinaan ja ideaan, mutta monet asiat juonessa ja toteutuksessa olivat vielä avoinna. Suunnittelin, että harjoitteleme kohtaukset etukäteen. Käymme ne läpi yhdessä ja mietimme niiden toimivuutta. Harjoittelu olisi myös hyödyllistä näyttelijöiden kannalta. Videossa ei ole repliikkejä ja näyttelemine on hyvin vähäistä, mutta on ensisijaisen tärkeää, että kaikki tietävät mitä kuvauspäivinä tehdään. Yritin järjestää yhtyeen kanssa tapaamisia, jotta olisimme voineet harjoitella kohtauksia etukäteen, mutta tämä ei sopinut heille. Järjestin myös projektin alkuvaiheessa tapaamisen, johon halusin jokaisen projektissa mukana olevan henkilön. Kukaan yhtyeen jäsenistä ei tullut paikalle. Tapaamisten vähyys ja harjoituksenpuute vaikuttivat myös omaan työskentelymotivaatiooni, mutta pidin kiinni siitä mitä olimme sopineet ja tein parhaani olosuhteista huolimatta.

4 TOTEUTUS

4.1 Kuvauspäivät

Elokuvan toteuttaminen on tekniikasta riippumatta monivaiheinen prosessi. Kukaan ei hallitse tekemisen eri osioita täydellisesti, ja toisaalta on suoranainen fyysinen mahdottomuus suoriutua niistä kaikista kunnialla. (Pölönen, 1990, 31) Kuvauspäivät olivat projektin vaativin vaihe. Koska yhtäkään kohtausta ei oltu harjoiteltu etukäteen, oli paineet korkealla, mutta oli vain tehtävä parhaansa näissä olosuhteissa. Täytyi

pysyä aikataulussa ja pitää huolta, että kaikki materiaali saataisiin kuvattua mahdollisimman hyvin. Aikataulu oli todella tiukka, koska kartanon vuokraaminen maksoi. Myöhästelyihin tai muihin kuvauksia lyhentäviin tekijöihin ei olisi ollut paljon varaa. Näin kuitenkin kävi.

Kuvauspäiviä oli yhteensä kolme. Kaksi päivää kuvattiin juonellisia kohtauksia ja kolmantena päivänä kuvattiin soittokohtaukset. Juonellisten kohtausten kuvauspäivät olivat pitkiä ja kiireisiä. Kuvausryhmä teki kaksi kuudentoista tunnin kuvauspäivää peräkkäin ja väsymys alkoi näkyä loppua kohden. Toisen päivän keskivaiheilla kohtausten kanssa alkoi tulla kiire. Joidenkin kohtausten toteuttamiseen oli kulunut liikaa aikaa. Lisäksi myös näyttelijöiden myöhästely ja heidän kuvauspäiville sopimansa työkiireet kiristivät aikataulua entisestään. Tässä vaiheessa huomasin, että aika ei ehkä riitä kaikkien kohtausten kuvaamisen. Olimme tässä vaiheessa projektia päättäneet lisätä videoon soittokohtauksia, joten tiesin että tulemme joka tapauksessa kuvaamaan videoon lisää materiaalia. Priorisoin kohtaukset sen mukaan, mitkä olisivat vaikeita tai melkein mahdottomia kuvata muualla kuin vuokraamallamme kartanolla. Jätin esimerkiksi yöllä kuvattavat ulkokohtaukset pois, koska ne olisivat suhteellisen helppo toteuttaa muuallakin kuin kartanolla.

Videosta jäivät kuvaamatta kuvituskuvat ja juonen kannalta olennaisia kohtauksia, kuten videon keskeisimmän mieshenkilön epätoivo kun kartanolla ei näykään naista, jota hän on tullut tapaamaan ja hetki jolloin hän siirtyy takaisin elävien maailmaan eikä enää pysty näkemään muita miehiä. Ehdotin puuttuvien kohtauksien kuvaamista jossain muualla. Yhtyeen pyynnöstä jätimme kuitenkin kyseiset kohtaukset kokonaan kuvaamatta ja se luonnolisesti vaikutti jonkin verran itse videon lopputulokseen.

Muutoksia aikatauluihin aiheutti myös huolimattomuus. Olin suunnitellut videoon kohtauksen, joka oli tarkoitus kuvata takan äärellä. Oletin että kartanosta varmasti löytyy takka, koska kyseessä on vanha rakennus. Tämä oli virhe. Koko rakennuksessa ei ollut yhtäkään tulipesää, joten jouduimme suunnittelemaan takalla kuvattavan kohtauksen uudelleen. Sain ajatuksen, että rajaamme takan kuvasta kokonaan pois ja luomme lepattavaa liekkiä muistuttavan valaistuksen heiluttelemalla sormia valon edessä.

Kuva 7. Kohtaus jossa sormia heilutettiin valon edessä, jotta saavutettaisiin liekkien leimua vastaava valaistus.

Soittokohtausten kuvaaminen meni pääasiassa hyvin. Kuvasimme ne Kymenlaakson ammattikorkeakoulun studiossa yhden päivän aikana. Aikaisemman hankitun kokemuksen perusteella tiesin, että soittokohtausten tunnelma on suoraan riipuvainen valaistuksesta. Usein käytetään konsertteihin suunniteltuja valojoita joita voi vuokrata erityisliikkeistä, mutta ne ovat usein kalliita. Kerroin tämän asiakkailleni. Kysyin heiltä myös minkälaisen tunnelman he haluaisivat soittokohtauksiin. Asiakkaani olivat sitä mieltä, että vaatimaton ja pelkistetty tunnelma sopii heille. Emme siis vuokranneet erityisvaloja videota varten, vaan käytimme studiossa valmiina olevia valojoita. Emme lavastaneet studiota mitenkään erityisesti. Rakensimme lavan ja ripustimme Turning Pagen keikkakankaan studion seinään. Soittokohtausten tunnelma onkin hyvin pelkistetty ja luonnollinen.

4.2 Valaistus

Turning Page oli järjestänyt ulkopuolisen valomiehen toteuttamaan valaistuksen videoon. Hän oli kyllä varmaan osaava tekijä, mutta ensimmäisenä päivänä hän unohti tuoda valot mukanaan kuvauspaikalle. Olisi suotavaa tehdä lista tarvittavasta välineistöstä ennen kuvauspaikalle lähtöä (Dollin 1986, 16). Tarvikelista tietysti helpottaa muistamista, mutta se ei kuitenkaan takaa, että kaikki tarvittava on mukana. Onneksi me otimme Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kuvausvarastosta muutaman valon mukaan. Toteutimme yhdessä kuvaajien ja valomiehen kanssa kartanon sisällä kuvattavien kohtausten valaistuksen. Puutteellinen valokalusto

vaikutti jonkin verran työskentelyyn, mutta pystyimme silti tekemään työmme. Sisäkuvauksissa valoa tarvitaan usein jo siitäkin syystä, että valoa olisi riittävästi kuvan tekniseen tallentamiseen. Kun tämä asia välittyy, voidaan keskittyä tunnelman luomiseen. (Leponiemi, 129) Jos kuvauksiin olisi ollut enemmän aikaa, olisi valaistus videossa myös ammattimaisempi, mutta olosuhteisiin nähden tämäkin osapuoli oli tyydyttävä.

4.3 Leikkaus

Kiven ja Pirilän (Kivi-Pirilä 2008, 26.) mukaan elokuvan leikkaajaksi sanotaan henkilöä, joka koostaa elokuvan yhdistelemällä valitsemaansa kuva- ja ääniotoksia yhtenäiseksi teokseksi. Luova työskentely muodostuu niin teknisten, kuin taiteellistenkin aspektien hallinnasta. Pääsääntöisesti käsikirjoitus on se elementti, joka hallitsee leikkaajaa teoksen kokonaisuuden hahmottamisessa ja rakenteen määrittelyssä. Videon leikkaus oli projektin helpoin ja antoisin vaihe. Leikkaamista eli editointia voidaan verrata siihen, että valikoidaan laatikkoon kerätyistä valokuvista parhaat ja järjestetään ne halutulla tavalla albumiin. Videon ei tarvitse näyttää tapahtumia kronologisessa järjestyksessä (Ang 2005, 14). Osa suunnitelluista kohtauksista kyllä puuttui, mutta soittokohtauksien mukaan tulo videoon antoi paremmat mahdollisuudet leikata videosta hyvä. Haasteita leikkaamisessa kuitenkin oli. Kuvatut kohtaukset olivat pitkiä ja monet välttämättömiä juonen kannalta. Musiikkivideoissa käytetään usein hyvinkin nopeaa leikkaustyyliä ja uhkana oli, että videosta tulisi pitkävetainen. Oli myös haaste saada kaikki juonen kannalta merkitykselliset kohtaukset mahtumaan videoon ja säilyttää luontevalta tuntuva rytmi leikkauksessa.

Kun kohtaukset on kuvausvaiheessa tallennettu, video on saanut ensimmäisen konkreettisen muotonsa. Ennen tätä se on ollut enemmän tai vähemmän pelkkä suunnitelma, abstraktio. Leikkausvaiheessa lähestymistapa teokseen muuttuu. Ryhdytään työskentelemään olemassa olevan materiaalin ehdoilla. (Kivi - Pirilä 2008, 30)

Toinen videon lopputuloksen kannalta merkittävä kysymys oli miten käyttää soittokuvia videossa mahdollisimman tehokkaasti. Alun perin ajatuksena oli, että soittokuvat alkaisivat kappaleen viimeisessä kertosäkeessä, eli kappaleen huippukohdassa. Tämän suunnitelman toteuttaminen osoittautui vaikeaksi, koska

juonelliset kohtaukset olivat kertosaakeeseen nähden pitkiä ja kappaleen huippukohta on luonteva ajankohta myös videon tarinan paljastumiselle. Vaihtoehtona oli myös, että soittokuvia kuljetettaisiin juonellisten kohtauksien kanssa alusta saakka, mutta kokeiltuani molempia vaihtoehtoja en päätenyt kumpaankaan vaihtoehtoon, vaan leikkasin soittokuvat alkamaan toisen säkeistön alusta. Tällä tavalla soittokuvat säilyttivät yllätysarvon ja viimeisessä kertosaakeeseen jäi luontevasti tilaa kertoa tarinan ratkaisevat vaiheet. Koska toimin videotuotannon aikana niin -ohjaajana, kuin leikkaajanakin kaikki ratkaisut olivat omissa käsissäni, ja siitä johtuen päätöstenteko oli helppoa.

5 YHTEENVETO

5.1 Produktion lopputulos

Kokonaisuudessaan projekti oli onnistunut ja videon taso tyydyttävä. Prosessi oli enemmän opettavainen, kuin miellyttävä. Osallistuminen käytännössä videon joka toteutusvaiheeseen antoi kattavan kuvan juonellisen musiikkivideon toteuttamisen eri vaiheista ja ymmärryksen niiden vaativuudesta. Kaikki musiikkivideon suunnitteluun käytetty aika helpottaa kuvauspäiviä ja jälkituotantoa. Se myös parantaa lopullisen teoksen laatua ja mahdollistaa mukavan työskentely ilmapiirin. Video on visuaalisuudessaan suhteellisen toimiva. Tarkemmalla suunnittelulla ja isommalla työryhmällä tulos olisi ollut parempi. Kohtausten harjoittelun puute ja liian suuri vastuu vaikuttivat myös huomattavasti lopputulokseen.

Tarina ei välity katsojalle helposti. Kyseessä on musiikkivideo, joten videon ei tarvitse toimia itsenäisenä teoksena ilman musiikkia, mutta videosta olisi tullut tehokkaampi, jos tarina välittyisi selkeämmin.

Projekti oli haastava ja liian laaja kokonaisuus yhdelle ihmiselle hallittavaksi. Työryhmän olisi pitänyt olla suurempi, jotta vastuualueita olisi voitu jakaa tai vaihtoehtoisesti aikaa olisi pitänyt olla myös riittävästi kohtauksien harjoitteluun. Oli vaikeaa tietää kuinka hyvin ideat toimivat, koska ne olivat vain paperilla ja mielessä. Harjoittelu olisi materialisoinut ideat ja silloin niitä olisi pystytty tarkastelemaan. Se olisi myös nopeuttanut kuvauspäiviä ja myöhästelyistä huolimatta

olisi ollut todennäköisempää, että kaikki kohtaukset olisi ehditty kuvata. Useampi kuvauspäivä kartanolla olisi myös auttanut.

Roolien jakamisen tärkeys ennen itse projektiin ryhtymistä selkeytyi myös. Vaikka kyseessä on tilaustyö, on se samalla myös opiskelijatyö. Työstä ei saada rahallista korvausta, joten pääasiallisena motivoivina tekijöinä toimivat kiinnostus videoiden tekemiseen ja opintojen suorittaminen. Asiakkaan tyytyväisyys tilaustyössä on se mihin pyritään, mutta tilanne ei ole itsestäänselvyys, jos asiakas on myös osa produktiota. Osa yhtyeen jäsenistä ei tuntunut ymmärtävän, että he eivät ole video produktiossa ainoastaan asiakkaan roolissa. He myös toimivat näyttelijöinä videossa, joten heidän panoksensa vaikuttivat olennaisesti videon lopputulokseen. En kokenut vastuualueekseni motivoida asiakkaitani. Tein asiakkaalleni selväksi heti alkuvaiheessa, että videon suunnittelu ja harjoittelu on erityisen tärkeää teoksen lopputuloksen kannalta. Vaikka toimin projektissa pääasiallisena johtajana, en kokenut olevani vastuussa asiakkaan motivaatiosta.

Asiakkaani olivat kuitenkin tyytyväisiä lopputulokseen. Projektin päätyttyä keskustelimme myös työskentelyn aikana ilmenneistä ongelmista. Ilmoitin heille, että mielestäni Turning Page -yhtye ei kaikissa tilanteissa pystynyt toimimaan ammattimaisesti. Se myös vaikutti suoraan videon lopputulokseen. He ymmärsivät tämän ja olivat myös samaa mieltä. Videon on näkyvillä internetissä YouTube -sivustolla ja on tähän mennessä kerännyt noin kaksituhatta katselu kertaa. Videosta tullut palaute on ollut pääasiassa hyvää. Tarina ei välity videosta niin hyvin kuin olin toivonut, mutta silti useat ovat sen sieltä pystyneet löytämään. Osa katsojista ei edes yrittänyt etsiä minkäänlaista tarinaa. He vain kuuntelivat musiikkia ja katsoivat kuvia sen enempää tulkitsematta. He kokivat sen toimivaksi ilman tarinaakin.

5.2 Elokvaviihteen merkitys

Länsimaissa monen minäkuva muodostuu hänen menneisyydestään ja toiminta perustuu tulevaisuuden rakentamiseen, jolloin hetkessä elämisen taito unohtuu helposti. Ihmisen minäkuva on kuin elokuva, jonka näyttelijä ja tapahtumien keskipiste ihminen itse on. Ihminen uskoo mielensä luomaan tarinaan niin vahvasti, että antaa sen tarinan hallita jokaista tunnettaan ja tekoaan. Silloin ihmisestä tulee hänen oma ajatuksensa. Kun näin käy hän ei tiedosta ajattelevansa, vaan hänen tietoisuus on täysin kiinni ajatuksessa. Jatkuva pyrkimys tehdä tästä mielen luomasta

tarinasta mahdollisimman arvokas suorittamalla kulttuurin sanelemia toimintamalleja sosiaalisen hyväksynnän toivossa, voi väsyttää ihmisen henkisesti. Länsimaisessa kulttuurissa on tapana vertailla omaa elämää muiden ihmisten elämään. Aivomme etsii yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia. Arvostellaan ja analysoidaan. Tämä jatkuva identiteetin liittäminen mielen kehittämään tarinaan omasta itsestä aiheuttaa riittämättömyyden tunnetta ja tyytymättömyyttä siihen mitä on.

Elokuvan katsominen tarjoaa hetken, jossa tietoisuutemme ei ole mieleemme kehittämässä minäkuvassa ja sen aiheuttamissa huolissa. Kuvat ja äänet tulvivat aistien kautta tietoisuuteen ja katsoja antaa elokuvan tarinan kuljettaa hänet ajassa eteenpäin. Katsoja hyppää hetkeksi oman elämänsä lineaarisesti koetusta aikajanasta elokuvan aikajanaan, jolloin katsojan oma aika tuntuu pysähtyvän kokonaan. Todellisuudessa hyperaktiivinen mieli saa vain jotain muuta käsiteltävää elokuvan ajaksi ja elämä jatkuu, vaikka sitä ei ajateltaisi. Elämä ei siis välttämättä ole sietämätöntä sellaisenaan, mutta me usein itse teemme siitä vaikeampaa keinotekoisilla onnellisuudenehdoilla ja egoistisilla arvomaailmoilla.

Musiikkivideon rooli ihmisen elämässä on moniulotteinen. Katsojalle se toimii henkisenä hengähdystaukuna omasta elämästä. Hänen huomionsa kiinnittyy videon tapahtumiin, eikä hän ajattele arkisen elämän huolia. Artistin ja levy-yhtiön näkökulmasta musiikkivideon pääasiallinen tarkoitus on markkinoida artistia ja sen musiikkia. Aloitteleville muusikoille musiikkivideot voivat toimia myös inspiraation lähteenä, mutta liika samaistuminen saattaa kehittää epärealistiset odotukset siitä mitä muusikon elämä todellisuudessa on. Miksi ihmiset sitten samaistuvat elokuviin ja musiikkivideoihin? Freud (Freud 1981, 461) sanoo, että samaistuminen on ihmisten välinen sitoutumien tärkeä ja alkuperäisin muoto. Jokainen ihminen joutuu luopumaan lukemattomista toiveista ihmissuhteissaan, mutta kaipuu jää. Yksi tapa helpottaa tätä kaipuuta on elokuvat.

LÄHTEET

Aaltonen, J. 1993. Käsikirjoittajan työkalupakki. Helsinki: Painatuskeskus Oy.

Ang , T. 2006 (2005). Digi-video kuvaajan käsikirja. Karkkila: Kustannus-Mäkelä Oy.

Bacon, H. 2004 (2000). Audiovisuaalisen kerronnan teoria. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Dollin, S. 1986. Videokuvaajan käsikirja. Östersundom: Oy Kirjaliitto Ab.

Freud, S. 1972 (1930). Ahdistava kulttuurimme. Helsinki. Weilin + Göös.

Freud, S. 1981 (1932). Johdatus Psykoanalyysiin. Jyväskylä. Gummerus.

Gaskell, E 2004. Make your own music video. Cambridge: Ilex.

Hirvonen, E 2003. Käsikirjoittaminen. Juva: WS bookwell Oy.

Kivi, E & Pirilä, K 2008 Leikkaus. Elävä kuva - Elävä ääni. Helsinki: Like.

Kärjä, A 1997. Suomalainen populaarimusiikki 1900-luvulla: Tyyli ja tuotanto.

Tampereen yliopisto. Saatavissa

<http://www.uta.fi/laitokset/mustut/populaarimusiikki/aineisto/suomipop.html> [viitattu 9.10.2012].

Langer, S. 1969 Merkintä elokuvasta. Teoksessa P. von Bagh (toim.) Uuteen elokuvaan, s. 27. Porvoo, Helsinki: WSOY.

Leponiemi, K 2009. Videokuvaus taitoa ja tekniikkaa. Jyväskylä: WSOY pro Oy.

Nemert-Svedlund, E & Rundblom, G. 1989 Elokuva-kirja. Elokuvan tekeminen lukeminen näkeminen. Helsinki: Laatusana Oy.

Nikkinen, A & Rosenvall, J & Vacklin, A 2007. Elokuvan runousoppia, käsikirjoittamisen syventävät tiedot. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Pirilä, K & Kivi, E. 2010. Teos Elävä kuva - Elävä ääni. Helsinki: Like.

Pirilä, K, Peltomaa, H, Kivi, E. 1983. Elokuvailmaisun perusteet. Insinööritieto.

Pölönen, M 1990. Elokuvailmaisun ja videokuvausten perusteita. Maaseudun Sivistysliitto.

Tarkka, M. (toim) 1993. Video Taide Media Antologia. Helsinki: Taide.

Turtiainen, R. 2011. Levyarvio Turning Page: Lady in Disguise. Saatavissa: <http://desibeli.net/arvostelu/5280> [viitattu: 28.09.2012]

Wier, G 2011. How to Write Short Stories: Writing Lesson & Tips Saatavuus: <http://www.youtube.com/watch?v=tYXJOL3sOxA> [viitattu 16.10.2012]